

Buren Van Rijnenburg en Reijerscop - commentaar op RES 1.0 t.b.v. RIB 7-9-2021

Voor meer achtergrond verwijzen wij naar het eerdere [BVRR-commentaar van 30-6-2020](#) op de eerste concept RES.

Inhoud:

1. Overzicht wijzigingen in de RES
2. Aandachts- en zorgpunten
 - 2.1 “Energielandschap” Rijnenburg en Reijerscop
 - 2.2 Zon op Dak: potentie onvoldoende in kaart gebracht
 - 2.3 Nieuwe zoekgebieden voor windturbines rondom Utrecht creëren onnodig onrust onder omwonenden
 - 2.4 Alternatieve RES met alleen zonne-energie
3. Breder context en conclusies

1. Overzicht wijzigingen in de RES

Conceptvoorstel

Wind Rijnenburg/Reijerscop	120	GWh
Zonne-energie Rijnenburg	156	GWh
Zonne-energie elders		
– Drie kleine projecten zonne-energie*	8,5	GWh
– Zon op Dak	165	GWh
Totaal concept RES	450	GWh

* geluidswal A12 (4 GWh), Haarrijnse Plas (4 GWh) en Meijerwetering (0,5 GWh)

Nieuwe projecten in RES

3 nieuwe zoekgebieden		
USP/Ockhuizen/Voorveldse Polder		
– 2 windturbines	18	GWh
– zonne-energie	52	GWh
– Zon op Dak (extra capaciteit)	<u>3</u>	GWh
Totaal nieuwe RES	523	GWh

Buiten de RES

Potentiële zoekgebieden zon en wind elders **p.m.**

Deze worden vermeld in de RSU. Het gaat om o.a. Lage Weide, Gageldijk en andere locaties.

2. Aandachts- en zorgpunten

2.1. “Energielandschap” Rijnenburg en Reijerscop

Voor het “energielandschap” Rijnenburg en Reijerscop zijn er **geen wijzigingen** aangebracht in de Utrechtse ambities voor op te wekken zonne-energie (156 GWh) en windenergie (120 GWh). Wel wordt vermeld dat er initiatieven zijn voor **zon op de Nedereindse Plas** ter grootte van **33 GWh**. Deze zijn nu **afgesplitst** van het “energielandschap” waardoor nog 123 GWh aan zonne-energie voor het Energielandschap van toepassing is.

Tevens wordt vermeld dat er **één initiatief** is (Rijne Energie c.s.) voor drie windturbines (waarvan twee op gemeentepercelen in Rijnenburg en één op een geïsoleerde positie aan de westzijde van Reijerscop). Dit initiatief bevat naast de drie turbines tevens 7 ha voor zonne-energie (opbrengst is **maximaal 50 GWh** - 3 turbines met 15 GWh voor wind en 5 GWh voor zonne-energie).

Zorg- en aandachtspunten “energielandschap” Rijnenburg Reijerscop

In de Voortgangsbrief energielandschap Rijnenburg en Reijerscop van het College van 23 juni 2021 wordt vermeld dat het in de tweede ronde niet gelukt is extra grondeigenaren aan het initiatief te verbinden. Ook in de eerste ronde zijn de initiatiefnemers er niet in geslaagd om medewerking te verkrijgen van particuliere grondeigenaren en projectontwikkelaars in Rijnenburg. Alleen in Reijerscop heeft men slechts één particuliere grondpositie verkregen aan de uiterste westelijke grens van het zoekgebied.

Op 9 juli 2020 werd met een krappe meerderheid de visie en het uitnodigingskader voor het “energielandschap” Rijnenburg en Reijerscop aangenomen. Dit Raadsbesluit blijkt nu een jaar later niet goed uitvoerbaar te zijn door **gebrek aan draagvlak niet alleen bij omwonenden maar ook bij grondbezitters en projectontwikkelaars die weigeren mee te werken aan het voorstel dat een combinatie behelst van windturbines en zonne-energie**. Al deze partijen wijzen op de te verwachten overlast van de windturbines waaronder geluidsoverlast en gezondheidsrisico's. Die overlast treft niet alleen de huidige omwonenden maar zal ook toekomstige omwonenden treffen en blokkeert daarmee toekomstige grootschalige woningbouw.

Het **College** sluit zijn ogen voor de realiteit en **handhaaft tegen beter weten in de RES de eerder gestelde hoge doelstellingen voor wind- en zonne-energie voor 276 GWh terwijl er initiatieven zijn voor slechts 83 GWh** (50 GWh Rijne Energie en 33 GWh Nedereindse Plas).

Het Uitnodigingskader verwijst overigens naar ontoereikende wettelijke normen die inmiddels door de uitspraak van de Raad van State strijdig met Europese regels zijn geworden. Met terugwerkende kracht vervalt hiermee de juridische basis voor het “energielandschap”. Voor windturbines dus terug naar AF. Men zal nu eerst de kritische geluidsrapporten over het hoorbare geluid binnen- en buiten de polder (DGMR 2018) en Second Opinion Rapport (Cauberg en Huygen 2019) serieus moeten nemen.

Voor een alternatief met alleen zonne-energie bestaat er wel draagvlak bij omwonenden en grondbezitters. Dit alternatief levert aanzienlijk meer op te wekken duurzame energie (123 GWh) ten opzichte van het huidige voorstel van initiatiefnemer Rijne Energie c.s. (50 GWh).

2.2 Zon op Dak: potentie onvoldoende in kaart gebracht

Hoewel de doelstellingen voor Zon op Dak iets meer zijn uitgewerkt wordt het grote potentieel van Zon op Dak nog volstrekt onvoldoende in kaart gebracht. Het gaat in de RES om grote daken (meer dan 15 KWh) dus niet om individuele woningen. Uitgesplitst heeft Utrecht aan Zon op Dak nu 36 GWh gerealiseerd, plus 65 GWh in de pijplijn (goedgekeurde projecten). Samen is er dus al 101 GWh aan gerealiseerde – en pijplijnprojecten. Tussen 2019 en 2021 is een sterke stijging van 9% naar 13 % in het benutten van het potentieel beschikbare dak-capaciteit gerealiseerd. Naar wij begrijpen wil men het eerder gestelde doel van 25% voor 2030 al in 2025 realiseren. Naast de 101 GWh aan gerealiseerde - en pijplijn projecten heeft Utrecht in de RES nog steeds slechts 67 GWh aan nieuwe ambities voor 2030 in de RES opgevoerd.

In totaal komt Utrecht in de RES voor Zon op Dak op 168 GWh voor 2030.

In de RES wordt de ambitie voor Zon op Dak conservatief ingeschat. Het gaat immers nu sneller dan eerder verwacht en de totale potentie voor Zon op Dak is nog viermaal groter dan wat men voor de RES heeft opgevoerd. De oorspronkelijke doelstelling van 25% voor 2030 (168 GWh) wordt naar verwachting nu al in 2025 gehaald. Het lijkt erop dat men voor de periode tot 2030 zeker **nog 50 GWh extra** aan Zon op Dak kan realiseren.

2.3 Nieuwe zoekgebieden voor windturbines rond Utrecht creëren onnodig onrust onder omwonenden

Nieuw in de RES ten opzichte van vorig jaar is dat men drie nieuwe zoekgebieden opvoert voor wind- en zonne-energie: Utrechts Science Park, Voorveldse Polder en Ockhuizen (nabij het bekende dorpsgezicht Haarzuilens). Het College denkt aan extra windenergie met 18 GWh en extra zonne-energie 52 GWh opbrengst.

Bovendien benoemt het College in de RSU nog eens vele plekken rond de stad als potentiële zoekgebieden voor windturbines. Het gaat o.a. om Lage Weide vlak naast de wijk Zuilen (dat eerder door de Raad is afgewezen) en omgeving Gageldijk naast de wijk Overvecht.

Deze zoekgebieden liggen vrijwel allemaal in de buurt van woonwijken waar omwonenden ernstig overlast van de turbines zullen ondervinden.

2.4 Alternatieve RES Utrecht met alleen zonne-energie

Ons voorstel is de onnodige windturbines te schrappen. Wij komen met een alternatief voor alleen zonne-energie.

Locatie	Voorstel BVRR	College RES
Windturbines Rijnenburg en Reijerscop		120,0
Zonne energie Rijnenburg en Reijerscop	123,0	123,0
Nedereindse Plas	33,0	33,0
Drie kleine projecten	8,5	8,5
Zon op Dak	168,0	168,0
Extra Zon op Dak	50,0	
Nieuwe projecten, USP, Voorveldse Polder, Ockhuizen		
- Windturbines		18,0
- Zonne energie	52,0	52,0
Totale opbrengst in GWh	434,5	522,5

* Van de potentiële 276 GWh aan plannen in Rijnenburg en Reijerscop van het College wordt er in de werkelijk ingediende initiatieven slechts 83 GWh gerealiseerd. Er is voor 183 GWh meer opgevoerd dan er aan concrete plannen en beschikbare grondposities mogelijk is! Tevens zijn de windturbines die worden genoemd in de nieuwe plannen voor 18 GWh hoogst onzeker. In totaal is ruim 200 GWh uit het College-voorstel hoogst onzeker. Het alternatieve BVRR-voorstel is veel realistischer.

3. Breder context en conclusies

Ook met 435 GWh, zoals wij voorstellen via alleen zonne-energie, biedt Utrecht binnen de U16 van 16 gemeenten een relatief hoge bijdrage aan het gestelde gezamenlijke doel van 1,8 TWh. Dit hoge doel van de U16 ligt overigens al ver boven het gemiddelde van de 30 RES regio's die samen 35 TWh moeten realiseren. Gezamenlijk leggen de 30 regio's een bod op tafel dat 50% hoger ligt dan de vraag.

Voor de nationale context verwijzen wij naar het Monitor-rapport over de concept RES van 1-2-2021 van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Het PBL concludeert dat de gezamenlijke RES-en een overbod hebben gedaan van 52,5 GWh terwijl 35 GWh is vereist om aan de Klimaat doelen van het Klimaatakkoord uit 2019 te voldoen. Het PBL-rapport vermeldt dat van de gevraagde 35 TWh al 2/3 is ingevuld met bestaande projecten (9,9 TWh) en pijplijn projecten die al zijn goedgekeurd (16,9 TWh) en dat er nog slechts dus 8,8 TWh moet worden ingevuld met nieuwe projecten in de RES.

In de bestaande – en pijplijnprojecten gaat het nog om 80% wind en 20% zon, maar bij de nieuwe projecten is de verhouding omgekeerd. Zonne-energie wordt steeds goedkoper en efficiënter door grotere opbrengst per paneel. De verhouding zonne-windenergie vormt nationaal geen probleem om de klimaatdoelen te halen. Door de technologische ontwikkeling is er nu een hoofdrol weggelegd voor wind op zee waar 60% van de opwek van duurzame energie tot 2030 plaatsvindt. Wind op zee wordt vrijwel zonder subsidie gerealiseerd. Bovendien is er ruimte op zee om extra opwekking te doen om voor eventuele extra inspanningen boven op de doelen van het Klimaatakkoord uit 2019, zo heeft het demissionaire kabinet onlangs aan de Tweede Kamer laten weten.

In het verleden (Energieakkoord 2013) dachten velen dat windenergie op land onontkoombaar was om de klimaatdoelen te halen. Doelstellingen werden per provincie van bovenaf opgelegd. Dat is niet meer zo. **Nieuwe windturbines op land zijn niet meer nodig.** Zeker niet in dicht bevolkte gebieden van ons land of in kwetsbare natuurgebieden. De keus tussen zonne-energie en wind-energie moet in de RES lokaal worden gemaakt en maatschappelijk draagvlak is hierbij een vereiste. **Politieke partijen moeten de moed opbrengen om te komen tot voortschrijdend inzicht en weerstand bieden aan de windmolen lobby.**

Geen windturbines maar woningen en een tijdelijk zonnepark in Rijnenburg

Utrecht heeft dringend behoefte aan woningen. Vooral betaalbare woningen. Binnenstedelijke woningbouwplannen stuiten op beperkingen: te weinig, te duur en het gaat te langzaam. Men is op naarstig zoek naar geschikte locaties. Het huidige College wil dat er in Rijnenburg eerst een “energielandschap” wordt ontwikkeld met windturbines en schuift de toekomstige woningbouw in Rijnenburg tot na 2045 of langer zolang er windturbines staan. Windturbines blokkeren grootschalige woningbouw in Rijnenburg. Het alternatieve plan voor een tijdelijk zonnepark in Rijnenburg biedt ruimte voor een combinatie van grootschalige duurzame energieopwekking en grootschalige woningbouw van minstens 25.000 woningen.

Tevens biedt het alternatief de mogelijkheid om een Park Rijnenburg met daarin de gewenste roeibaan in Rijnenburg te verwezenlijken.